



AKILLI İÇERİK OLMADAN;

AKILLI TAHTA,

TEKNOLOJİK BİR TAHTA

OLMAKTAN

ÖTEYE GEÇEMEZ..!



**ELFi** YAYINCILIK  
Elmas Fikirler



## YAYIN KURULU

### Hazırlayanlar

Nazlı AKSAMAZ, Emrullah EKİCİ, Sevda GÜL

## YAYIMA HAZIRLAYANLAR KURULU

### Kurumsal Yayınlar Yönetmeni

Saime YILDIRIM

### Kurumsal Yayınlar Birimi - Dizgi ve Grafik

Mustafa Burak SANK & Ezgi GÜLER & Meltem TEMEL

Sumru ALMACAK & Gamze KAYA & Pınar KORKMAZ

Yasin ÇELEBİ & Reyhan KARAHASANOĞLU & Nihan CAN

### Baskı - Cilt

.....  
.....  
.....  
.....

İstanbul – 2015

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları Elfi Yayıncılık'a aittir. Kısmi de olsa alıntı yapılamaz, metin ve soruları aynen değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Copyright © Tüm Hakları Saklıdır.

8.SINIF

# T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

AKILLI DERS DEFTERİ

ADI

SOYADI

SINIFI

NO

# Defterlerimizi Tanıyalım



## Neler Öğreneceğim?

Ünite kazanımlarının öğrencilerin ilgisini çekecek şekilde belirtildiği bölümdür.



## Örnek

Derste verilen konu ile ilgili sorunun çözümünün verildiği bölümdür.



## Çöz Öğren

Derste işlenen konuların öğrenilip pekiştirilmesi için öğrencilerin çözeceği açık uçlu veya çoktan seçmeli sorulardır.



## Dikkat

Derste işlenen konu ile ilgili dikkat edilmesi gereken uyarılar, istisnalar, notlar, vb. içeriklerin yer aldığı hareketli kutudur.



## Bunları Biliyor Musun?

Derste işlenen konu ile ilişkili gerçek hayattan merak uyandıracak ilginç bilgilerin yer aldığı hareketli kutudur.



## Biraz Ara Verelim

Derste işlenen konular ile ilgili oyun, bulmaca, zeka soruları, vb. içeriklerin yer aldığı hareketli kutudur.



## Haydi Sen Yap

Derste işlenen konular ile ilgili öğrencilerin bireysel, arkadaşlarıyla veya ailesiyle birlikte gerçekleştirebileceği ders dışı müze önerisi, roman tavsiyesi, atölye çalışması, bilimsel çalışmalar, vb. içeriklerin yer aldığı hareketli kutudur.



## Ödevim

Derste işlenen konu ile ilgili öğrencilere verilen ödevlerin yazıldığı hareketli kutudur.

# Defterlerimizi Tanıyalım



## Etkinlik Sayfam

Ders esnasında öğrencilerin bireysel veya grupta çalışacağı konu ile ilgili üst düzey düşünme becerileri kazandıran çalışma sayfasıdır.



## Ünite Özetim

Ünitelerin sonunda yer alan ünite konularını özetleyen kavram ağlarıdır.



## Ne Kadar Öğrendim?

İlgili üniteadaki tüm işlenen konuları içeren, öğrencilerin ne kadar öğrendiklerini test eden, açık uçlu ve çoktan seçmeli sorulardan oluşan bölümdür.



## Rehberlik Köşem

Ünite sonlarında rehberlik çalışmalarının yer aldığı bölümdür.



## Öz Değerlendirme Formum

Ünite sonlarında öğrencilerin ünite kazanımları ile ilgili kendilerini duyuşsal olarak değerlendirebilecekleri formdur.



## Notlarım

Ünitelerin sonlarında ve sayfa altlarında not almak için bırakılmış alanlardır.



## Gelişim Raporum

Öğrencilerin yıl içinde girdikleri sınavların ve hazırladıkları projelerin notlarını yazdıkları bölümdür.

## İÇİNDEKİLER

### 1. ÜNİTE : BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

|                                   |    |
|-----------------------------------|----|
| Batıya Erken Açılan Kent: Selanik | 10 |
| Mustafa Kemal Okulda              | 13 |
| Etkinlik Sayfam                   | 16 |
| Cepheden Cepheye Mustafa Kemal    | 17 |
| Dört Şehir ve Mustafa Kemal       | 27 |
| Etkinlik Sayfam                   | 31 |
| Ünite Özetim                      | 32 |
| Ne Kadar Öğrendim                 | 33 |
| Öz Değerlendirme Formum           | 35 |
| Rehberlik Köşem                   | 36 |

### 2.ÜNİTE: MİLLÎ UYANIŞ: YURDUMUZUN İŞGALİNE TEPKİLER

|                                       |    |
|---------------------------------------|----|
| Osmanlı Devleti Hangi Cephede?        | 40 |
| Etkinlik Sayfam                       | 49 |
| Etkinlik Sayfam                       | 52 |
| Geldikleri Gibi Giderler              | 53 |
| Etkinlik Sayfam                       | 63 |
| Ve Millî Mücadele Başlıyor            | 64 |
| Etkinlik Sayfam                       | 71 |
| Egemenlik Milletindir                 | 72 |
| Büyük Millet Meclisi İsyanlara Karşı  | 75 |
| Etkinlik Sayfam                       | 78 |
| Barış Antlaşması Mı, Ölüm Fermanı Mı? | 79 |
| Etkinlik Sayfam                       | 82 |
| Ünite Özetim                          | 83 |
| Ne Kadar Öğrendim                     | 85 |
| Öz Değerlendirme Formum               | 88 |
| Rehberlik Köşem                       | 89 |

### 3. ÜNİTE : “YA İSTİKLAL YA ÖLÜM”

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| İlk Zaferimiz                                      | 94  |
| Destanlaşan Direniş                                | 95  |
| İstiklal Milletimindir                             | 98  |
| Savaşa Rağmen Eğitim Kongresi                      | 105 |
| Anadolu İnsanının Büyük Fedakârlığı                | 105 |
| Dirilişin Destanı: Sakarya                         | 107 |
| Hayat Veren Zafer                                  | 111 |
| Etkinlik Sayfam                                    | 112 |
| Savaşa Son Veren Belge                             | 113 |
| Sanat ve Edebiyat Eserlerimizde Kurtuluş Savaşımız | 114 |
| Etkinlik Sayfam                                    | 116 |
| Ünite Özetim                                       | 117 |
| Ne Kadar Öğrendim                                  | 119 |
| Öz Değerlendirme Formum                            | 122 |
| Rehberlik Köşem                                    | 123 |

## İÇİNDEKİLER

### 4. ÜNİTE : ÇAĞDAŞ TÜRKİYE YOLUNDA ADIMLAR

|                                       |     |
|---------------------------------------|-----|
| Saltanattan Millî Egemenliğe          | 128 |
| Zaferin ve Bağımsızlığın Tescili      | 129 |
| Millî Sınırlardan Millî Ekonomiye     | 134 |
| Başkent Ankara                        | 135 |
| Yaşasın Cumhuriyet                    | 135 |
| Çağdaş Devlete Doğru                  | 137 |
| Etkinlik Sayfam                       | 142 |
| Çağdaş Uygarlığa Doğru Adımlar        | 143 |
| Hukuk ve Aile                         | 146 |
| Rejim Karşısı Bir İsyan               | 149 |
| Kabotaj Bayramı                       | 151 |
| Mustafa Kemal'e Suikast Girişimi      | 152 |
| Bir Devrin Analizi: Nutuk             | 153 |
| Harf İnkılabından Millet Mekteplerine | 154 |
| Millî Kültürümüz Aydınlanıyor         | 156 |
| Kubilay Olayı                         | 159 |
| Etkinlik Sayfam                       | 160 |
| Bir Cumhuriyet Kenti                  | 161 |
| Çağdaş Üniversite Yolunda             | 161 |
| Devlet ve Toplum El Ele               | 162 |
| Modern Tarımın Doğuşu                 | 163 |
| Az Zamanda Çok ve Büyük İşler Yaptık  | 165 |
| Sanat ve Spor                         | 166 |
| Çağdaş Türk Kadını                    | 168 |
| Soyadı Kanunu                         | 170 |
| Etkinlik Sayfam                       | 172 |
| Ünite Özetim                          | 173 |
| Ne Kadar Öğrendim                     | 175 |
| Öz Değerlendirme Formum               | 179 |
| Rehberlik Köşem                       | 180 |

### 5. ÜNİTE : ATATÜRKÇÜLÜK

|                                         |     |
|-----------------------------------------|-----|
| Türk Çağdaşlaşması                      | 184 |
| Atatürk'ü Etkileyen Olaylar ve Fikirler | 185 |
| Her Şey Güçlü Bir Türkiye İçin          | 187 |
| Cumhuriyetle Bir Milletiz               | 191 |
| Cumhuriyetin Vatandaşlarıyız            | 194 |
| Ne Mutlu Türk'üm Diyene!                | 195 |
| Halkçılık                               | 197 |
| Toplumda Devlet Desteği                 | 199 |
| Laiklik                                 | 200 |
| Her Alanda Yenilik                      | 202 |
| İnkılapların Temel Dayanağı             | 204 |
| En Büyük Eser                           | 205 |
| Etkinlik Sayfam                         | 206 |

## İÇİNDEKİLER

|                         |     |
|-------------------------|-----|
| Mazlum Milletler        | 207 |
| Etkinlik Sayfam         | 208 |
| Cumhuriyet Bize Emanet  | 209 |
| Etkinlik Sayfam         | 212 |
| Ünite Özetim            | 213 |
| Ne Kadar Öğrendim       | 215 |
| Öz Değerlendirme Formum | 217 |
| Rehberlik Köşem         | 218 |

### 6.ÜNİTE: ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI VE ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ

|                            |     |
|----------------------------|-----|
| Türk Dış Politikası        | 222 |
| Etkinlik Sayfam            | 234 |
| Hatay Türkiye'ye Katılıyor | 235 |
| Etkinlik Sayfam            | 238 |
| Atatürk Bizimle            | 239 |
| Etkinlik Sayfam            | 241 |
| Ünite Özetim               | 242 |
| Ne Kadar Öğrendim          | 243 |
| Öz Değerlendirme Formum    | 245 |
| Rehberlik Köşem            | 246 |

### 7. ÜNİTE : ATATÜRK'TEN SONRAKİ TÜRKİYE: İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI VE SONRASI

|                                |     |
|--------------------------------|-----|
| Yine Bir Dünya Savaşı          | 250 |
| Demokrasi Yolunda Türkiye      | 253 |
| Soğuk Savaş Yılları            | 255 |
| Gelişen Türkiye                | 257 |
| Savaşta ve Barışta Türk Ordusu | 258 |
| Türkiye'ye Yönelik Tehditler   | 260 |
| SSCB Dağıldıktan Sonra         | 261 |
| Körfez'de Savaş                | 262 |
| Bir Proje De Siz Yapın         | 263 |
| Avrupa Birliği'ne Doğru        | 264 |
| Etkinlik Sayfam                | 265 |
| Ünite Özetim                   | 266 |
| Ne Kadar Öğrendim              | 268 |
| Öz Değerlendirme Formum        | 271 |
| Rehberlik Köşem                | 272 |

|                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------|-----|
| Ürün Dosyası Kullanma Yönergem                              | 275 |
| Kavram Sözlüğüm                                             | 276 |
| Kaynakçam                                                   | 278 |
| Haftalık T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Ders Programım | 279 |
| Gelişim Raporum                                             | 280 |



# Ünite 1

## Bir Kahraman Doğuyor



### Neler Öğreneceğim?

1. Atatürk'ün çocukluk dönemini ve bu dönemde içinde bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel yapısını nasıl analiz eder?
2. Atatürk'ün öğrenim hayatı ile ilgili olay ve olguları nelerdir?
3. Atatürk'ün askerlik hayatı ile ilgili olay ve olguları nelerdir?
4. Örnek olaylardan yola çıkarak Atatürk'ün çeşitli cephelerdeki başarılarıyla askeri yetenekleri nasıl ilişkilendirilebilir?
5. Atatürk'ün fikir hayatının oluşumuna ve gelişimine etki eden Selanik, Manastır, Sofya ve İstanbul şehirlerindeki ortamın rolü nelerdir?
6. Atatürk'ün 1919'a kadar bulunduğu görevleri ve yaptığı hizmetleri, üstlendiği Milli Mücadele liderliği açısından nasıl yorumlarsınız?

Batıya Erken Açılan Kent : Selanik



Atatürk'ün  
Annesi  
Zübeyde Hanım



Atatürk'ün  
Babası  
Ali Rıza Bey

Mustafa Kemal, ..... yılında Selanik'te doğdu. Babası ..... Bey, annesi ise ..... 'dır. Kız kardeşinin adı da Makbule'dir. Zübeyde Hanım çevresindeki kadınlardan farklı olarak okuma yazma bilen bir Osmanlı kadınıydı. Selanik'te ticaretin yoğun yapılması ve farklı milletlerin bir arada yaşaması Mustafa Kemal'in çocukluk yıllarında farklı düşünce ve milletleri tanımasını sağlayarak, onun farklı düşünceler geliştirmesinde rol oynamıştır.



Bunları Biliyor Musun?

Selanik günümüzde Yunanistan topraklarındadır.



Notlarım

## Selanik Kentinin Özellikleri

.....

.....

.....

.....



Çöz Öğren

Selanik'in sosyal ve kültürel özellikleri Mustafa Kemal'in yaşamına ve fikir hayatına nasıl etki etmiştir? Kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

19. yüzyıla kadar barış içinde yaşayan uluslar ..... İhtilali'nin yaymış olduğu ..... akımının etkisiyle birbirleriyle kavgaya ve çatışmaya sürüklendiler. Osmanlı Devleti'nde azınlık isyanları çıkmaya başladı. Böyle bir ortamda Osmanlı devlet adamları ve aydınları değişik görüşler ortaya atarak Osmanlı Devleti'ni çöküşten kurtarmak istemişlerdir.



Notlarım

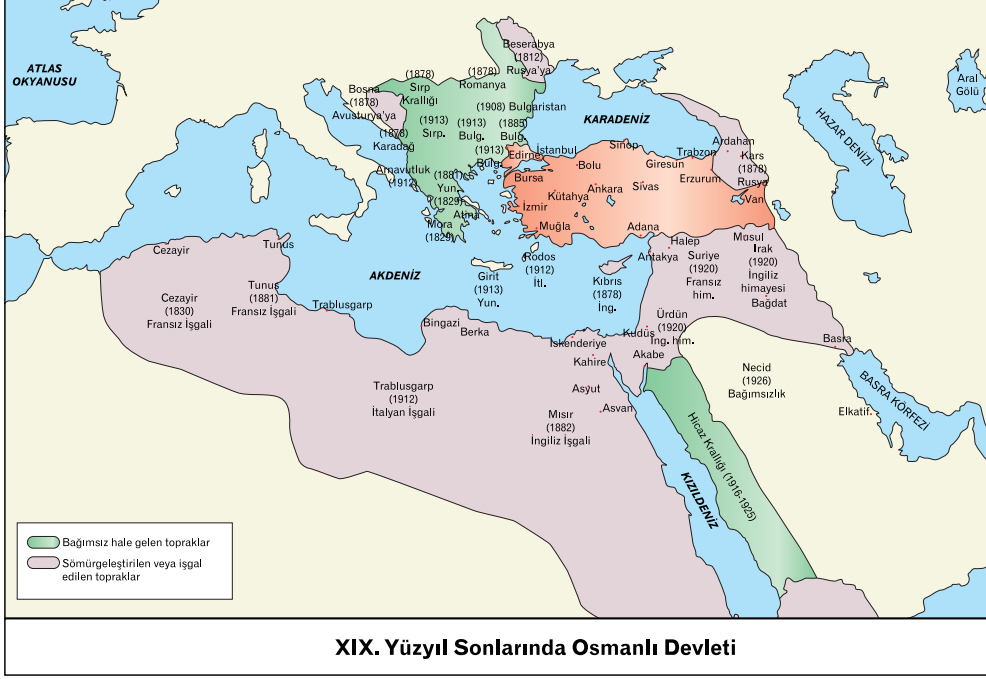
.....

.....

.....

.....

## Osmanlı Devleti'nin Son Döneminde Ortaya Atılan Görüş Akımları



### Batıcılık

### Osmanlıcılık

### Ümmetçilik (İslamcılık)



Notlarım

## Türkçülük (Turancılık)



## Dikkat

Tüm bu görüş akımları belli bir dönem etkili olmuş, fakat Osmanlı Devleti'ni çöküşten kurtaramamıştır.

## ■ Mustafa Kemal Okulda



- ..... : Mustafa Kemal'in ilk gittiği okuldur (1887). Bu okul geleneksel değerlere göre eğitim vermektedir.
- ..... : Babasının isteğiyle kaydı bu okula alındı. Şemsi Efendi Mektebi'nde okurken babası vefat etti. Önce Selanik yakınlarında çiftlik evi olan dayısının yanına bir süre sonra da eğitim hayatının aksamaması için ailece Selanik'teki teyzelerinin yanına yerleştiler.
- ..... : Daha sonra bu okula kayıt yaptırdı; ancak öğretmeninden haksız yere tokat yiyince okula karşı soğudu. Asker olmayı kafasına koymuştu. Annesinden gizli olarak askeri rüştiye sınavlarına girdi ve kazandı.



## Notlarım

- ..... : Çok zeki ve başarılı olduğu için öğretmenleri onu 2 yıl üstten başlattılar. Bu okuldayken ..... öğretmeni “eksiksiz ve olgun” anlamına gelen “.....” adını verdi.



Manastır Askeri İdadisi

- ..... : Bu okulda askeri eğitiminin yanında sınıf arkadaşı Ömer Naci'nin etkisiyle şiir ve edebiyatla da ilgilendi. Siyasi bilince de bu okulda sahip oldu. Milli duyguları bu okulda kazandı.
- ..... : Padişaha ve yönetime karşı eleştirilerini dile getirmekten korkmadı. Başarıyla dolu bir eğitim döneminden sonra Harp Okulu'nu ..... rütbesiyle bitirdi. (1903)
- ..... : Önemli subaylardan dersler aldı, savaş teknikleri, strateji ve taktikler konusunda çalıştı. Okuldayken dönemin önemli siyasi gelişmelerini de takip etti. Arkadaşlarıyla birlikte gizli bir gazete çıkarttı. Mustafa Kemal bu okulu 1905'te ..... rütbesiyle bitirerek Şam'a staja gönderildi.



### Dikkat

Rüştiye, ortaokul anlamındadır. İdadi, günümüzde liselerin karşılığındaki Osmanlı okullarıdır.



### Notlarım





## Biraz Ara Verelim

İçimde tatlı bir heyecan vardı. Rüyalarım gerçekleşmiş, ben de dedem, babam, eniştelерim ve ağabeyim gibi asker olmuştum. Nöbetçi subayı önde, ben arkasında okulun koridorlarını geçtik. Kendi odasına geldiğimiz zaman hademelerden birine:

– Birinci sınıfın Birinci Kısım Çavuşu Mustafa Efendi buraya gelsin, emrini verdi. Sonra bana döndü:

– Mustafa Efendi, sizden birkaç ay önce Manastır Askeri Lisesi’nden geldi. Çalışkan, uyumlu ve zeki bir çocuktur. Kısa bir müddet sonra içeriye on yedi, on sekiz yaşlarında sarı saçlı parlak mavi gözlü, sarı bıyıklı, pembe yanaklı, zayıfça bir çocuk girdi. Giydiği şık harbiyeli elbisesini ince zarif vücuduna pek yakıştırmıştı. Vakurdu. Nöbetçi subayını selamladı ve ardından bana:

– Buyurun arkadaş, dedi. Gidelim.

İkimiz kapıdan birlikte çıktık. Yan yana yürüyorduk. Fakat kolundaki üçü kırmızı ve bir sarı şeridi fark edince durakladım. Askerlikte kıdem ve rütbe esastı.

– Siz önden geçin çavuşum, ben sizi takip edeyim.

Bu cevabımdan memnun oldu. O önde, ben arkada dahiliyeden çıktık. Mustafa Kemal; Harp Okulu’na birkaç ay önce bir askeri liseden yeni gelmiş ve yüzlerce (yaklaşık 750) kişi içinde hemen kendisine “Çalışkan, uyumlu, zeki” dedirtecek kadar kendini tanıtmış, güvenilen ve sivrili ön plana çıkan bir genç olmuştu. Ayrıca Harp Okulu’na kaydolup iki ay içinde çavuş olmayı başarmıştı. İşte, Türk tarihine şan ve şeref veren aziz rahmetli arkadaşım Mustafa Kemal’i böyle tanımıştım.

**ALİ FUAT CEBESoy, SINIF ARKADAŞIM ATATÜRK**



## Notlarım

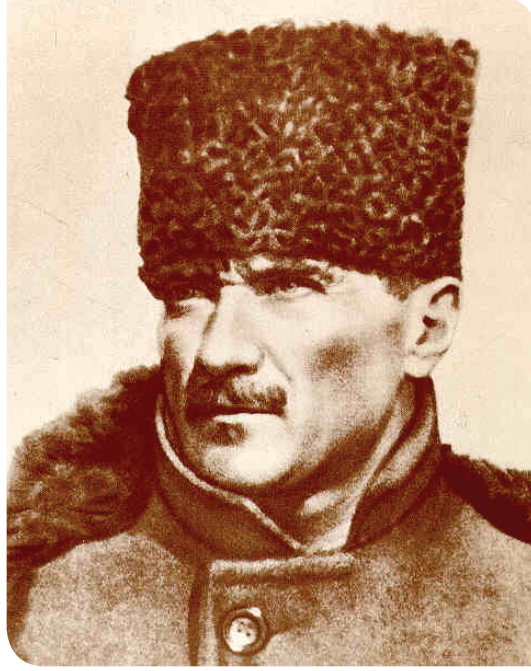


Mustafa Kemal'in hayatı ile ilgili bir albüm hazırlayınız. Bu albümde Mustafa Kemal'in okul hayatından kişilik özelliklerine, ailesinden, cephedeki başarılarına kadar bilgilerin yer alması gerekmektedir.





## ■ Cepheden Cepheye Mustafa Kemal



- Mustafa Kemal'in akademiden sonraki, ilk görev yeri .....'daki 5. Ordu'du (1905). Burada staj gördükten sonra, kıdemli yüzbaşı (kolağası) oldu, görevi esnasında ordunun eğitiminin yetersiz olduğunu fark etti.

Kendisiyle aynı düşünceye sahip arkadaşlarıyla birlikte “.....” adında bir cemiyet kurdu.

- Mustafa Kemal Şam'dan sonra .....'daki 3. Ordu'da görevlendirildi.

Karargah olarak Selanik'te bulunuyorlardı. Mustafa Kemal Selanik'teyken buradaki İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne sık sık gidip geliyordu. İstanbul'da ise durumlar karışıktı. Hükümetteki İttihat ve Terakki yöneticileri baskıyla padişaha Meşrutiyet'i tekrar kabul ettirdiler (1908). Meşrutiyet'in ilanına karşı çıkan eski düzen yanlıları İstanbul'da büyük bir isyan çıkardılar.



Notlarım

### 31 Mart Olayı ve Mustafa Kemal

Mustafa Kemal 1908'de ..... ' in ilan edilmesinden sonra çıkan isyanı bastırmak için görevlendirilen, ..... Ordusu'nun başında Kurmay Başkan olarak bizzat görev aldı (1909) ve bu isyana nasıl müdahale edileceğini başından sonuna kadar kendisi planladı.



#### Dikkat

- 31 Mart Olayı'nın sonunda, II. Abdülhamit tahttan indirilmiştir.
- 31 Mart Olayı, Türk tarihinde mevcut resime karşı çıkan ilk isyandır.



#### Bunları Biliyor Musun?

13 Nisan da olan bir olayın, 31 Mart diye adlandırılmasının nedeni; Osmanlı'da farklı takvimlerin kullanılmasıdır.



#### Biraz Ara Verelim

5. Kolordu kurmay başkanlığına katılan yüzbaşı Mustafa Kemal, Selanik'teydi. 38. Merkez Alayı Kumandanı Albay Saadettin Bey tedavi için İstanbul'a gitmek üzere izin aldı. Yerine kime bırakacağını herkes merak ediyordu. Sonradan Saadettin Bey'i Kolağası Mustafa Kemal'in temsil edeceğini öğrendik. Şaşırdık. Çünkü Mustafa Kemal henüz kıdemi bir yüzbaşısı, kendinden daha üst rütbede olanlar vardı. Büyük rütbeli subayların şaşkınlıkları çabuk geçti. Mustafa Kemal, bütün subaylara kendini sevdirmişti. Kenti gezerken, halka karşı davranışına tanık olanlar, kendisine hayranlık duyuyorlardı. Şimdi, O'nun böyle bir görevde ne yapacağını merak ediyorduk.

Alayın, Mustafa Kemal tarafından teslim alındığı günü, belki de tarihimizin önemli bir dönüm noktası olarak kabul etmemiz doğru olur. O gün Atatürk alayı selamlamaya beyaz bir atın üzerinde gelmişti. Bütün gözler ondaydı. Alayın önüne gelince selam durumuna geçti, sonra hızla atından yere atladı. Yürüyerek askeri selamlayacaktı.

- Selamün aleyküm asker! demesini bekliyorduk. Ama hiç beklemediğimiz bir şey oldu; Atatürk:
- Merhaba Bey'im...

Ordu ilk kez bir kumandanından. "Merhaba Asker" selamını almıştı. Atatürk daha yüzbaşırken Arapça kelimelerden kurtulma savaşını başlatmıştı.



#### Notlarım

## 1911–1912 Mustafa Kemal Trablusgarp'ta



Sömürgecilik yarışında geç kalan ..... , gelişen sanayisine hammadde ve pazar bulmak amacıyla bir Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'ı işgal etti. Osmanlı Devleti, Trablusgarp'ı savunmak için herhangi bir askeri birlik gönderemedi. Mustafa Kemal Paşa, Osmanlı Genel Kurmay'ından izin alarak " ..... " takma adıyla gazeteci kılığına girip Enver Bey ve diğer birkaç gönüllü subayla birlikte gizlice Trablusgarp'a gitti. Amaçları buradaki halkı bilinçlendirip, teşkilatlandırarak İtalyanlar'a karşı savaşmalarını sağlamaktı. Nitekim başarılı da oldular.

Mustafa Kemal Paşa İtalyanları" , ..... ve ..... "de yenilgiye uğratarak "ilk askeri başarı"sını elde etmiş oldu.

İtalya'nın ..... adaya saldırması ve bir yandan da ..... Savaşları'nın başlaması üzerine Osmanlı Devleti, barış istemek zorunda kaldı. İsviçre'nin Uşi kentinde İtalya ile Osmanlı arasında imzalanan ..... Antlaşması'na göre ..... ve ..... İtalyanlara verildi. 12 ada ise geçici olarak İtalyanlar'a bırakıldı Trablusgarp'ın elden çıkmasıyla **Kuzey Afrika**'daki Osmanlı varlığı artık sona erdi.



Notlarım



1911'de İtalyanlar Trablusgarp'a hücum edince Mustafa Kemal yerli kıyafetine giyip gizlice Afrika'ya gitti ve orada Derne Kumandanı oldu.



#### Dikkat

- Trablusgarp Savaşı'nın temel nedeni; İtalya'nın sömürge elde etmek istemesidir.
- Uşi Antlaşması'na göre Kuzey Afrika'daki son toprak parçamız elimizden çıktı. Osmanlı üç kıtada toprak sahibi olma özelliğini kaybetti.
- İtalya, 12 adaya saldırdı.
- Mustafa Kemal'in Trablusgarp Savaş'ında halkı İtalyanlar'a karşı örgütlemesi, O'nun lider ve örgütleme özelliklerine sahip olduğunu gösterir.



#### Notlarım

## Balkan Savaşları ve Mustafa Kemal



Balkan Savaşları Öncesi Osmanlı Sınırları

## I. Balkan Savaşı

**Sebepleri :** ..... düşüncesi Balkanlarda da etkisini gösterdi. Osmanlı Devleti'nden bağımsızlığını kazanarak ayrılan dört Balkan devleti Osmanlı topraklarına göz dikti. Bu Balkan devletleri topraklarını genişletebilmek için aralarında birleşerek Osmanlı Devleti'ne savaş ilan etti.



Notlarım

- 
- 
- 
- 

Balkan devletleri Rumeli'deki Osmanlı topraklarına saldırdılar. **Selanik** kaybedildi. Hatta Bulgar ordusu Çatalca'ya kadar ilerledi. **Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli** kaybedildi.

## II. Balkan Savaşı

**Sebepleri :** Bulgaristan'ın I. Balkan Savaşı'nda fazla toprak sahibi olması ve bu durumdan diğer Balkan Devletleri'nin rahatsız olmasıdır.

Bunun üzerine diğer Balkan devletleri, **Yunanistan, Sırbistan, Karadağ, Romanya** kendi aralarında anlaşarak **Bulgaristan'a** savaş ilan ettiler. Osmanlı Devleti de kaybettiği toprakları geri alabilmek için Bulgaristan'a savaş açtı. Mustafa Kemal, **Bolayır Kolordusu**'nda hazırladığı birliklerle **Edirne, Kırklareli, Tekirdağ** ve **Dimetoka**'nın geri alınmasında etkili oldu (1912).



### Dikkat

- I.Balkan Savaşı'na katılmayıp II.Balkan Savaşı'na katılan devlet, ROMANYA'dır.
- Mustafa Kemal'in Balkan Savaşları esnasında Gelibolu'da Bolayır Kolordusu'nda görevli olması, O'nun bölge coğrafyasını yakından tanımasını, böylelikle ileride Çanakkale Cephesi'nde başarılı olmasını sağlamıştır.



Bükreş Antlaşması'na göre Osmanlı Sınırları



### Notlarım

### Askeri Deha Mustafa Kemal

Osmanlı Devleti, güçsüz olması ve son dönemde yaşadığı savaşlar nedeniyle I. Dünya Savaşı'na katılmak istemiyordu; fakat hükümetteki ..... ve ..... Partisi'nin Alman hayranlığı, Almanların savaşı kazanacağına dair inanç, gizli yapılan işbirlikleri ve gizli anlaşmalarla Osmanlı Devleti bir anda kendisini I. Dünya Savaşı'nın içinde buldu.

### Mustafa Kemal Çanakkale Cephesi'nde



İngiltere ve Fransa Osmanlı Devleti'ni savaş dışı bırakmak ve Rusya'ya yardım etmek amacıyla Çanakkale Boğazı'nı önce denizden geçmek istediler; fakat "....."nin denize döşediği mayınlara çarpan İngiliz zırhlıları birer birer denize batmaya başladı. İngilizler ağır kayıplar verince geri çekilmek zorunda kaldılar. Bu savaşta "....."nın 256 kiloluk mermiyi kaldırması da Çanakkale Savaşı'nı destanlaştırmıştır.

Çanakkale'yi denizden geçemeyen İtilaf Devletleri bu sefer de Nisan 1915'te karadan geçmeye çalışarak ..... Yarımadası'na asker çıkardılar. Yarbay Mustafa Kemal, Anzak askerlerinden oluşan İngiliz birliklerini bazı yerlerde yenilgiye uğratarak büyük bir zafer kazandı. Büyük başarıların kazanıldığı

**Bu yerler :**



Notlarım

Bu zafer Mustafa Kemal'in ülke içinde ve dünyada tanınmasını sağladı. Önceden kısa süreceği tahmin edilen I. Dünya Savaşı daha da uzayarak geniş alanlara yayıldı. Mustafa Kemal, .....  
..... rütbesine yükseltildi.



### Çöz Öğren

Mustafa Kemal'in Çanakkale Savaşları'nda düşmanın saldıracak yerleri önceden tahmin etmesi O'nun hangi kişilik özellikleri ile ilgilidir?

### Disiplin, Çaba ve Zafer

1914 yılının kasım ayında Ruslar, Osmanlı sınırını aşarak iki yıl içinde **Erzurum, Muş, Bitlis, Erzincan, Van ve Trabzon'** u ele geçirdiler. Mustafa Kemal, Çanakkale Cephesi'nden sonra görevini **Ruslar'a** karşı mücadele verilen **Kafkas Cephesi'**nde 16. Kolordu Komutanı olarak sürdürdü. Öncelikle orduyu toparlayarak çeşitli ihtiyaçlar giderildi. Ruslar karşısında dağınık olan birlikleri bir araya getirdi. Rusların elinden .....  
..... ve ..... geri alındı (1916).

### Milli Sınırlar Önünde

Osmanlı Devleti, İngilizler'in işgali altında bulunan **Süveyş Kanalı'nı** ve **Mısır'ı** yeniden topraklarına katmak istedi. 1915 yılında Süveyş Kanalı'na saldırılmasına rağmen başarılı olunamadı. Bundan sonra **İngilizler**, Arapların da desteğiyle Sina Yarımadası'nı ele geçirerek Suriye sınırına ulaştılar.

Mustafa Kemal Paşa, 5 Temmuz 1917 tarihinde merkezi Suriye'de bulunan 7. Ordu Komutanlığı'na atandı. Burada Alman komutan ile görüş ayrılıkları yaşadı. Bunun üzerine görevinden istifa ederek İstanbul'a döndü.

Mustafa Kemal 26 Ağustos 1918 tarihinde Halep'e 7. Ordu Komutanı olarak tekrar döndü. Burada İngilizler ve silahlı Arap çeteleriyle mücadele edildi. Halep'in kuzeyinde bir savunma hattı kuran Mustafa Kemal böylece İngilizleri durdurmayı başardı.



### Notlarım



Mondros Ateşkes Antlaşması'nın imzalanmasıyla Mustafa Kemal 7. Ordu'nun da bağlı olduğu Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı görevini üstlendi.

**Dikkat**

Kurtuluş Savaşı'na kadar Mustafa Kemal Paşa'nın Görev Yerleri ;

**Şam** : İlk görev yeridir. 5. Ordu Komutanlığı

**Manastır** : 3. Ordu

**Selanik** : 31 Mart olayı'nı bastırmak için bu şehirden hareket edilmiştir.

**Trablusgarp** : İlk askeri başarısıdır.

**Sofya Ataşeliği**

**Çanakkale** : Dünyaca tanındı ve Kurtuluş Savaşı'nın lideri oldu.

**Kafkasya** : I. Dünya Savaşı sırasında Ruslardan Muş ve Bitlis'i geri aldı.

**Suriye** : Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı

**Ödevim****Notlarım**



- Romanya
- Yunanistan
- Sırbistan
- Arnavutluk
- Bulgaristan
- Karabağ
- Osmanlı Devleti

Yukarıdaki devletleri haritadaki yerlerine yerleştirerek boyayınız.

## ■ Dört Şehir ve Mustafa Kemal



Selanik :



Manastır :



Notlarım



İstanbul :



Sofya :



**Dikkat**

Mustafa Kemal Paşa, Sofya askeri ateşeliği sırasında yeniçeri kıyafetiyle bir baloya katılmıştır. Bu durum, Mustafa Kemal'in **kültürüne olan bağlılığını** gösterir.



**Bunları Biliyor Musun?**

**ATAŞE** : Elçiliğin askeri alanında çalışan ve o ülke ile ilgili istihbarat toplayan memurdur.



**Notlarım**



## Çöz Öğren

Selanik, Manastır, İstanbul ve Sofya şehirleri Mustafa Kemal'in fikir hayatının oluşmasına nasıl etki etmiştir? Kısaca açıklayınız.

Selanik :

Manastır :

İstanbul :

Sofya :



## Notlarım



### Mustafa Kemal'in Kişilik Özellikleri

.....

.....

.....

.....

.....

.....



### Ödevim



### Notlarım



## Etkinlik Sayfam

Aşağıda Mustafa Kemal'in hayatı ile ilgili önemli tarihler verilmiştir. Bu tarihlerin karşısına yaşanan olayları içeren tarih şeridini hazırlayınız.

Tarih Şeridi Hazırlayalım...

Mustafa Kemal'in Hayatı

- 1881 :
- 1887 :
- 1903 :
- 1905 :
- 1908 :
- 1911 :
- 1912 :
- 1915 :
- 1921 :
- 1922 :



Ünite Özetim

BİR KAHRAMAN DOĞUYOR







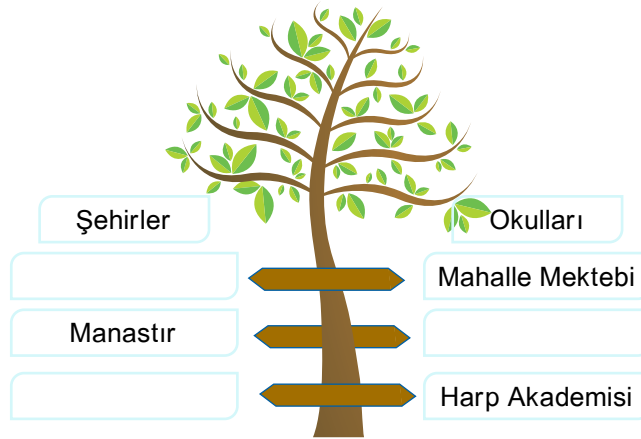
## Ne Kadar Öğrendim?

## 1. Aşağıdaki boşlukları uygun bir şekilde doldurunuz.

Osmanlı Devleti'nin dağılmasını istemeyen bazı aydınlar ve devlet adamları çeşitli çalışmalarda bu lunmuş, ortaya atılan ve uygulanmaya çalışılan **farklı** fikir akımlarıyla devleti parçalanmaktan kurtarmak istemişlerdir.

Bu fikir akımlarından ..... göre Osmanlı Devleti'nin **en büyük** problemi batılı olmamasıdır. Devletin kurtuluşunun tek yolu çağın fikir ve ihtiyaçlarına uygun medeni bir millet ve devlet haline gelmektir. .... fikri devletin parçalanması karşısında Müslüman milletleri birlik içinde tutmayı amaçlamıştır. .... fikrine göre Osmanlı Devleti'nin içindeki milletlerin ayaklanmaması için "Osmanlılık duygusu" ülkeye yerleştirilmelidir. En son olarak ..... akımı Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasında ve Cumhuriyetin örgütlenmesinde etki olmuştur.

## 2. Aşağıda verilen şemaya Mustafa Kemal'in okuduğu okulları ve bu okulların hangi şehirlerde bulunduklarını yazınız.



## 3. Aşağıdaki boşluklara Mustafa Kemal'in I. Dünya Savaşı'nda görev aldığı cepheleri yazınız.

1.

2.

3.

4.



Mehmet Emin Yurdakul, Ziya Gökalp, Namık Kemal gibi yazarlar, Mustafa Kemal' in kişiliğinin oluşmasında etkili olmuşlardır.

**Bu yazarlar Mustafa Kemal' in kişiliğinin hangi yönünü daha çok etkilemişlerdir?**

- A) Laik B) Teşkilatçı  
C) Milliyetçi D) Halkçı

5.

- İlk görev yeridir.
- İlk askeri başarısıdır.
- Kurtuluş Savaşı'nda lider olarak tanınmasını sağlayan savaştır.

**Yukarıda verilen bilgiler sırasıyla Mustafa Kemal'in hangi görev yerleriyle ilgilidir?**

- A) Şam – Trablusgarp – Çanakkale  
B) İstanbul – Trablusgarp – Çanakkale  
C) Selanik – Şam – Çanakkale  
D) Şam – Çanakkale – Trablusgarp

6.



Osmanlı Devleti, I. Balkan Savaşı'nda dört devlete karşı mücadele etmiştir. Ancak bu devletleri yenebilecek güçte olan Osmanlı Devleti bu savaştan yenilgiyle ayrılmıştır. **Osmanlı Devleti'nin I. Balkan Savaşı'ndan yenilgi ile ayrılmasının nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi yoktur?**

- A) Osmanlı ordusunda partililik mücadelesinin yaşanması  
B) Osmanlı Devleti'nin donanmasından faydalanamaması  
C) Osmanlı Devleti'nde savaş için yeterli hazırlıkların yapılmaması  
D) Almanya'nın Balkan devletlerine askeri yardımda bulunması

7.

Size ben taarruz emretmiyorum. Ölmeyi emre diyorum. Biz ölünceye değin geçecek zaman aşamasında yerimizi başka güçler ve komutanlar alabilir.

*M. Atatürk*

**Yukarıda Mustafa Kemal'in İtilaf Devletlerine karşı Çanakkale Cephesi'nde askerlerine söylediği bu söz O'nun hangi kişilik özelliğini ön plana çıkarmaktadır?**

- A) Çok yönlülüğünü  
B) Alçak gönüllülüğünü  
C) Cesur ve kararlı oluşunu  
D) İleri görüşlülüğünü

8.

İtalya, Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'da son toprak parçası olan Trablusgarp ve Bingazi'yi işgal etmiştir.

**İtalya'nın Trablusgarp'ı işgal etmesinin nedenleri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?**

- A) İtalya'nın, Trablusgarp'ın yer altı ve yerüstü kaynaklarından yararlanmak istemesi  
B) Osmanlı Devleti'nin Balkan Savaşları'nda olması  
C) İtalya'nın hammadde ve pazar isteği  
D) Osmanlı Devleti' nin Trablusgarp'ı koruyamayacak durumda olması

9.

- I. İstanbul Harp Akademisi  
II. Selanik Askeri Rüştîyesi  
III. Manastır Askeri İdadisi  
IV. İstanbul Harp Okulu

**Mustafa Kemal' in öğrenim gördüğü yukarıdaki okulların kronolojik sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) I – III – II – IV B) IV – III – II – I  
C) II – III – IV – I D) II – III – I – IV



## Öz Değerlendirme Formum

Adı ve Soyadı: ..... No: .....

Tarih: .....

Sevgili Öğrenciler bu form “Bir Kahraman Doğuyor” ünitesinde öğrendiklerinizle ilgili kendinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır. Aşağıdaki her cümleyi okuyunuz, çalışmalarınızı en iyi yansıtan “Her zaman, Bazen, Hiçbir zaman” ifadelerinin altına (X) işareti koyunuz. Her sütunun altına bu işaretlerin sayısını yazınız. Cümleleri “Bazen, Hiçbir zaman” ifadeleriyle cevaplandırdıysanız, öğretmenlerinizden yardım alınız.

| Bir Kahraman Doğuyor                                                                                                       | Her Zaman | Bazen | Hiçbir Zaman |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-------|--------------|
| Atatürk'ün çocukluk dönemini ve bu dönemde içinde bulunduğu toplumun sosyal ve kültürel yapısını belirtelim.               |           |       |              |
| Atatürk'ün öğrenim hayatıyla ilgili olay ve olguları sıralarım.                                                            |           |       |              |
| Atatürk'ün askerlik hayatıyla ilgili olay ve olguları sıralarım.                                                           |           |       |              |
| Atatürk'ün çeşitli cephelerdeki başarılarıyla askeri yeteneklerini belirtirim.                                             |           |       |              |
| Selanik, Manastır, Sofya ve İstanbul'un Atatürk'ün fikir hayatın etkilerini belirtirim.                                    |           |       |              |
| Atatürk'ün 1919'a kadar bulunduğu görevler ve yaptığı hizmetleri, üstlendiği Milli Mücadele liderliği açısından açıklarım. |           |       |              |

Bu konuda kendimi pekiştirmek için planım:

Öğretmenin yorumu:



# T.C. İNKILÂP DERSİNDE BAŞARIYA GÖTÜREN İPUÇLARI

**T.C.** İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öykülerle daha iyi öğrenilir. Çünkü öykü ezberlenmez, hatırlanır. Tarihle, bu ülkenin tabiatıyla, iklimiyle, şehirleriyle ilgili anlatacak, paylaşacak pek çok şey vardır.

- T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde tarihleri ezberlemek yerine olayları sebep-sonuç ilişkisi içinde öğrenmelisin • Böylelikle tarihsel akışı da öğrenmiş olursun.
- Dersi dinlerken mutlaka özenli notlar alınmalı. Bu notlar yazılardan oluşmak zorunda değil. Harita çizimleri, konuşma balonları, resimler de olabilir.
- Özet çıkarmak da etkili bir yöntemdir. Ancak özetleri kitaba bakarak yazmak zaman kaybı olacaktır. Bunun yerine bilgileri sembolize eden işaretler icat ederek kendine özgü ders notları oluşturabilirsin.
- Önemli yerleri renkli kalemle belirterek önemi vurgulanmalıdır.
- Araç gereç kullanımı sözel ders grubunda oldukça önem teşkil eder. Şekillerden yararlanarak görsel bir çalışma yapılabilir. Yani yerküre, harita, cetvel vb. materyal kullanarak soru, şekillerle ve grafiklerle çok iyi incelenmelidir, grafiği anlamak demek sınavlarda çıkacak soruları çözmek demektir.
- Güncel gelişmeler yakından takip edilerek günlük olaylar hakkında bilgi sahibi olunmalıdır. Entelektüel yönü güçlü öğrenciler T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersinde başarılıdır.
- Teknolojiyi kullanabilirsin. İnternet ortamında, görselleştirilen, seslendirilen videolar, slâytlara ulaşabilirsin.
- Ders derste öğrenilir bilinciyle sınıfta tüm varlığıyla hazır olman, ilerleyen ve çoğalan konuların aklında kalıcılığını sağlar.
- “Ben sayısalcıyım, sözelci değilim.” diyen öğrenciler olabiliyor. Ancak işlenen konuların sadece ortaokul konusu olduğunu ve bunların temel bilgilerden oluştuğu bilinmeli.
- Her derste olduğu gibi T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük de derse devamlılık, öğrenilmekte zorlanılan konuya daha fazla ilgi göstermek başarı getirecektir.
- Derste işlenen her konunun ayrıca TEOG’da çıkacak bir sorunun cevabı olabileceğini de hatırla. Bu motivasyonunu artırır.
- TEOG’da küçük farklar büyük sonuçlara neden olur. T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük de her bir doğru binlerce öğrencinin önüne geçmene yardım edecektir. Bu güzel dersin başarısına katkısını önemsiyorsan harika sonuçlar alabilirsin.
- Öğretim yılının başından itibaren, tüm T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük testi sorularına doğru cevap vermeyi amaçla. Olması gereken bu. Çünkü tüm sorular sana derste, tahtada, kitapta ve defterde sunulan bilgilerle oluşmakta.
- Arkadaşlarınla da beraber çalışabileceğin bir derstir. Tekrar yaparken, öğretmen rolüyle, canlandırma- larla öğrenim daha da keyifli olabilir.





Notlarım

Notlarım için yazılacak alan.

Notlarım için yazılacak alan.



Notlarım

Notlarım



Notlarım

Notlarım için yazılacak alan.

Notlarım için yazılacak alan.



Notlarım

Notlarım





Notlarım

Notlarım için yazılacak alan.

Notlarım için yazılacak alan.



Notlarım

Notlarım

ÜRÜN DOSYASI KULLANMA YÖNERGEN

| SÜRE  | YAPILACAK İŞLER                               | ÖĞRENCİNİN YAPACAĞI İŞLER                                                                                                                                                         | ÖĞRETMENİN YAPACAĞI İŞLER                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | VELİNİN YAPACAĞI İŞLER                                                                                                                                             |
|-------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ..... | Ürün Dosyasını Tanıma                         | Velisi ve öğretmeniyle ürün dosyasının amaçlarını ve en iyi ürünleri seçmek için ölçütler belirler. Bu ölçütleri yazılı olarak dosyaya koyar.                                     | Ürün dosyasını ve çalışma takvimini tanıtır. Öğrenciye hedefli erini belirleme- de yardımcı olur. En iyi ürünleri seçmek için kullanılabilecek ölçüt önerileri getirir. Öğrencilere ürün dosyasını değerlendirme ölçütlerini duyurur.                                                                                                                                                     | Ürün dosyasıyla ilgili bilgi edinir. Öğrencilerin çalışma hedeflerini belirleme- sinde katkıda bulunur.                                                            |
| ..... | Döneme Ait ürünlerin Biriktirilmesi           | Hafta hafta ürünleri seçer. Seçilen ürünler üzerinde eleme ve geliştirme çalışmaları yapar.                                                                                       | Ürün biriktirme sürecini izler. Öğrencinin ürün eleme, geliştirme çalışma- larını koordine eder. Ürünlerin belirlenen ölçütlere uygun olarak seçilmesine yardımcı olur.                                                                                                                                                                                                                   | Öğrencilerin ürün eleme, geliştirme aşama- larından haberdar olur. Öğrencilerin süreçteki ihtiyaçlarını karşılar. Ürünlerle ilgili öğrenciye görüş bildirir.       |
| ..... | Ürün Dosyasına Konacak Ürünlerin Seçilmesi    | Dönem boyunca seçilen ürünler içinden son elemeyi yaparak iki, üç ürün belirler. Bu ürünler için seçme gerekçelerini yazar. Seçilen ürünler için ürün kontrol listesini doldurur. | Dönem ürünleri için öğrencinin gelişim sü- recini yansıttacak en iyi ürünleri seçmesin- de yönlendirici rol oynar.                                                                                                                                                                                                                                                                        | Öğrencilerin ürünler üzerinde yapacağı son elemeye yardım eder.                                                                                                    |
| ..... | Ürün Dosyasının Tamamlanması                  | Ürün dosyasının kapağını ve içindekiler kısmını hazırlar. Matematik dersiyle ilgili kendisini yansıttacağı bir öz geçmiş yazar. Çalışma sürecini yansıtan bir özet yazar.         | Dosya tamamlama sürecinde öğrencinin yapacağı işleri hatırlatır ve bunlarla ilgili gerekli açıklamaları yapar. Yapılması gere- kenler hakkında örnek bir dosya tanıtır.                                                                                                                                                                                                                   | Öğrencilerin yapacağı işler için uygun ortam hazırlayarak öğrenciye ihtiyaç duy- duğu desteği sağlar.                                                              |
| ..... | Ürün Dosyasının Sunumu                        | Sunum yönergesi doğrultusunda dosyasını sunuma hazırlar. Öğretmen ve velinin katılımıyla sunumu yapar.                                                                            | Ürün Dosyası Sunum Yönergesi'ni hazırlar ve öğrencilere hatırlatır. Sunum için uygun yeri ve zamanı belirler. Sunuma velinin de katılımını sağlamak için mektup yazar. Öğrencinin dosyasını sunuma hazırlama- sına yardım eder. Velinin sunuma katılma- ması durumunda yazılı görüşünü almak için dosyayı veline bir üst yazıyla gönderir.                                                | Sunuma katılır. Ürün dosyasıyla ilgili görüşlerini sözlü ve yazılı olarak belirler. Geri bildirim formunu doldurur.                                                |
| ..... | Değerlendirme ve Geri Bildirimlerin Yapılması | Öğretmeni ile aldığı geri bildirimlerle ilgili görüşme yapar. Ürün dosyasının derecesine öğretmeniyle birlikte karar verir.                                                       | Ürün dosyasını bir değerlendirme ölçeğiyle değerlendirir. Çalışmalarla ilgili güçlü ve zayıf yanlarını belirten bir mektupla geri bildirime bulunur. Bu mektup ürün dosya- sına eklenir. Her öğrenciyle gelişme sür- ecinin tartışıldığı ve gelecek için hedefleri erin saptandığı yüz yüze görüşmeler yapar. Bu görüşmelerde ürün dosyasının derecesine öğrenciyle birlikte karar verir. | Çocuğun en çok hangi ürünü beğendiğini, çocuğun kendini hangi alanlarda gelişt- tirmesi gerektiğini ve ona nasıl yardımcı olabileceğini belirten bir mektup yazar. |

## Kavram Sözlüğü

A

**Abluka:** Kuşatma

**Alaturka:** Eski Türk adetlerine uygun

**Antant:** Devletler arasında antlaşma imzalamak suretiyle oluşan ittifak

**Asayiş:** Düzen, güvenlik

B

**Bahriye:** Bir devletin deniz gücü

**Beyanname:** Bir kişinin resmi bir kuruluşa herhangi bir durumu bildirmek için verdiği belge

C

**Cemiyet:** Toplum

**Cephe:** Savaşın sürdüğü bölge

**Cihan:** Dünya

Ç

**Çarlık:** Rus imparatorlarının ve Bulgar krallarının hakimiyetindeki ülkeler

**Çavuş:** Onbaşından sonra gelen erbaş

**Çehre:** Yüz

D

**Darbe:** Bir ülkede baskı kurarak hükümeti istifa ettirme ya da mevcut yönetimi devirme işi

**Demokrasi:** Halk egemenliğine dayanan yönetim biçimi

**Dogma:** Bir konuda ileri sürülen bir görüşün sorgulanmaz, tartışılmaz gerçek olarak kabul edilmesi

E

**Ebediyen:** Sonsuza kadar

**Emperyalizm:** Bir milletin başka bir milleti siyasi ve ekonomik egemenliği altına alarak sömürmesi, yayılması; yayılmacılık

**Etabli:** Yerleşim, yerleşik

F

**Fetva:** Şeyhülislam veya din adamı tarafından verilen belge, yapılan açıklama

G

**Gazi:** Savaştan sağ olarak dönen kimse

**General:** Yüksek rütbeli subay

H

**Hakimiyet:** Egemenlik

**Halife:** Müslümanların imamlığını ve din koruyuculuğunu yapmakla yükümlü kimse

**Hanedan:** Hükümdar, devlet büyüğü gibi bir kişiye dayanan soy, büyük aile

**Heyet:** Kurul

I - i

**İdadi:** Lise derecesi okul

**İdeloji:** Siyasal veya toplumsal bir öğreti oluşturan, bir grubun davranışlarına yön veren politik, hukuki, bilimsel, felsefi, dini düşünceler bütünü

**İhtilal:** Bir devletin siyasi teşkilatını, kanuni şekillere uymadan değiştirmek üzere zorla yapılan halk hareketi

**İktisat:** Ekonomi

**İlke:** Temel düşünce, prensip

**İnkılâp:** Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik

**İskan:** Yerleşme

**İstihdam:** Bir görevde kullanma

**İstihkam:** Düşman saldırısını durdurmak

**İstiklal:** Bağımsızlık

**İstila:** Bir ülkeyi silah gücüyle ele geçirme

**İtilaf:** Anlaşma, uzlaşma

**İtimat:** Güven

**İtina:** Özen, ihtimam

**İttifak:** Anlaşma, bağlaşma

J

**Jeopolitik:** Coğrafya, ekonomi, nüfus gibi bir devletin politikası üzerindeki etkisi

## K

**Kabotaj:** Bir ülkenin iskele veya limanları arasında gemi işletme işi

**Kapitülasyon :** Bir ülkede vatandaşların zararına olarak yabancılara verilen ayrıcalık hakları

**Kolordu:** Değişik sayıda tümen ve savaş destek birliklerinden kurulu büyük askeri birlik

**Komite:** Alt kurul

**Komplo:** Topluca ve gizlice yürütülen plan

**Kongre:** Çeşitli şehirlerden ya da ülkelerden delegelerin katılmasıyla yapılan toplantı

**Karargah:** Ordunun uzun bir süre veya geçici olarak konakladığı yer

**Kurmay:** Harp akademilerindeki eğitimlerini başarıyla bitiren subaylar

**Kuvayimilliyeye:** Kurtuluş Savaşı'nda Türk direnişi örgütleri

## L

**Liberal:** Serbest ekonomiden yana olan

## M

**Maarif :** Eğitim

**Maarif Vekaleti:** Eğitim Bakanlığı

**Manda:** Bir devletin başka bir devletin yönetimine girerek iç işlerinde serbest, dış işlerinde bağımlı olma durumu

**Mareşal:** En yüksek askeri rütbe

**Marshall Planı:** ABD Dışişleri Bakanı George Marshall'ın Avrupa ekonomisini tekrar kaldırmak için önerdiği kapsamlı program

**Mecelle:** Tanzimattan sonra hazırlanmış olan, yasa yerine kullanılan eser

**Meşru:** Yasal, kabul görmüş

**Meşrutiyet:** Yönetimde padişah ve meclisin aynı anda bulunduğu yönetim biçimi

**Mihver:** II. Dünya Savaşı'nda Almanya, İtalya ve Japonya'nın oluşturduğu blok, bir konunun en önemli noktası

**Misilleme:** Yapılan kötü bir davranışa verilen karşılık

**Miting:** Gösteri amacıyla toplanmak

**Muharabe:** Savaş

**Muhtıra:** Herhangi bir şeyi hatırlatmak için yazılan yazı

**Mübadele:** Değiş-tokuş etmek karşılık

**Müspet:** Olumlu, pozitif

**Mütareke:** Ateşkes

**Müttefik :** Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla tek kutuplu hale gelen dünyada ABD yandaşlarına verilen addır.

## N

**Naaş:** Ölen insanın vücudu, ceset

**NATO:** II. Dünya Savaşı sonrası oluşan politik ayrımında ABD öncülüğünde Ruslar'a karşı

Almanya'yı dışarıda bırakacak bir yapılanmayı gerçekleştirmek amacıyla kurulmuş örgüt

**Nazır:** Bakan

**Nutuk:** Söz, konuşma

**Nüfuz:** İçine geçme

## O-Ö

**Objektif:** Nesnel

**Önerge:** Resmi bir toplantıda herhangi bir sorunla ilgili bir öneride bulunmak için üyelere biri ya da birçoğu tarafından başkanlığa verilen yazılı kağıt

## P

**Pakt:** Antlaşma

**Parti:** Ortak düşünce ve görüşteki kişilerin oluşturdukları siyasal topluluk

**Payidar:** Sonsuza kadar yaşayacak olan

## R

**Reform:** Kurumları çağın ihtiyaçlarına göre yeniden düzenleme

**Rejim:** Yönetme, düzen

**Rezerv:** Saklanmış, biriktirilmiş şey

**Riyaset:** Başkanlık

**Rüştiye:** Orta okul derecesinde okul

## S

**Saltanat:** Bir ülkede padişahın, sultanın hakim olması

**Sanatoryum:** Özellikle veremli hastaların iyileştirilmesi için kurulan sağlık kuruluşu

**Seferberlik :** Bir ülkenin silahlı kuvvetlerini sa-

vaşa hazır duruma getiren, ülkenin ekonomisini, yönetimini savaş gereklerine uyacak duruma sokan hazırlık ve önlemlerin tümü

**Sevk:** Gönderme, götürme

**Sömürge:** Bir devletin kendi ülkesinin sınırları dışında egemenlik kurarak yönettiği ekonomik ve siyasal çıkarlar sağladığı ülke, sömürülen ülke

**Suikast:** Gizlice cana kıymaya kalkışma



**Şiar:** Ülkü, düstur

**Şuur:** Bilinç



**Taarruz:** Saldırı

**Tebarüz:** Belirme, görünme

**Teokrasi:** Devlet yönetiminde din kurallarının hakim olması

**Terhis:** Askerlik görevini bitirenleri ordudan bırakma

**Terörizm:** Siyasi, dini ve ekonomik hedeflere ulaşmak amacıyla sivillere, resmi, yerel ve genel yönetimlere yönelik baskı, yıldırma

**Teşkilat:** Örgüt

**Tevazu:** Alçakgönüllük

**Tezahür:** Belirme, görünme

**Topyekün:** Eksiksiz, tam

**Turanizm:** Tüm Türk kavimlerini birleştirmeyi amaçlayan ideoloji

**Tümen:** Tugayla kolordu arasındaki birlik



**Umumi:** Genel

**Üniforma :** Aynı işi yapanların giydiği tüzükle belirtilmiş resmi giysi



**Vakar:** Ağırbaşlılık

**Velayet:** Velilik, otorite

**Veliaht:** Bir hükümdarın ölümünden veya tahttan çekilmesinden sonra tahta geçmeye aday olan kimse



**Yarbay:** Orduda rütbesi binbaşı ile albay arasında olan subay

**Yasama:** Yasa yapma



**Zabit:** Rütbesi teğmenden binbaşıya kadar olan asker

**Zaviye:** Küçük tekke

## Kaynakça

- 8. Sınıf İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Konu Anlatan, Okyanus Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- 8. Sınıf İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Soru Soran, Okyanus Yayıncılık, İstanbul, 2013.
- YGS-LYS Tarih Konu Anlatım, Kültür Yayıncılık, İstanbul, 2013
- <https://tr.fotolia.com>
- [www.tdk.gov.tr](http://www.tdk.gov.tr)

## ■ Haftalık T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Ders Programım

| Dersler | Pazartesi | Salı | Çarşamba | Perşembe | Cuma |
|---------|-----------|------|----------|----------|------|
| 1. Ders |           |      |          |          |      |
| 2. Ders |           |      |          |          |      |
| 3. Ders |           |      |          |          |      |
| 4. Ders |           |      |          |          |      |
| 5. Ders |           |      |          |          |      |
| 6. Ders |           |      |          |          |      |
| 7. Ders |           |      |          |          |      |
| 8. Ders |           |      |          |          |      |



### T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Yazılı Yoklama Notlarım

| 1. DÖNEM  |           |           |          | 2. DÖNEM  |           |           |          |
|-----------|-----------|-----------|----------|-----------|-----------|-----------|----------|
| 1. Yazılı | 2. Yazılı | 3. Yazılı | Ortalama | 1. Yazılı | 2. Yazılı | 3. Yazılı | Ortalama |
|           |           |           |          |           |           |           |          |

### T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Çoktan Seçmeli Sınav Doğru Sayılarım

| 1. DÖNEM |  |  |  |  | 2. DÖNEM |  |  |  |  |
|----------|--|--|--|--|----------|--|--|--|--|
|          |  |  |  |  |          |  |  |  |  |
|          |  |  |  |  |          |  |  |  |  |

### T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Proje Notlarım

| 1. DÖNEM |          | 2. DÖNEM |          |
|----------|----------|----------|----------|
| 1. Proje | 2. Proje | 1. Proje | 2. Proje |
|          |          |          |          |